

- 1) wykopywanie i usuwanie z sadów, szkólek i innych zespołów drzew i krzewów owocowych wszelkich drzew i krzewów uschniętych lub porażonych chorobami i szkodnikami w stopniu powodującym trwałą niezdolność do owocowania.
- 2) prześwietlanie koron drzew i krzewów owocowych,
- 3) leczenie ran powstałych na pniu, konarach i gałęziach drzew i krzewów owocowych,
- 4) mechaniczne oczyszczanie pni i konarów drzew i krzewów owocowych,
- 5) usuwanie opianowanych przez choroby i szkodniki liści i owoców niezdatnych do konsumpcji lub przerobu bądź owoców zeschniętych (mumii) z wszelkich drzew i krzewów owocowych i następnie palenie lub zakopywanie ich na głębokość co najmniej 80 cm,
- 6) usuwanie i palenie konarów i gałęzi opianowanych przez choroby i szkodniki oraz zimowych gniazd gąsienic z drzew i krzewów owocowych, jak również z innych drzew i krzewów liściastych rosnących w sadach oraz poza sadami na obszarze, jaki dla poszczególnych chorób i szkodników określi uchwała prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa),
- 7) usuwanie i palenie lub zaszmarowywanie bez uprzedniego zeszkrobywania złóż jaj szkodników znajdujących się:
 - a) na pniach i konarach drzew i krzewów owocowych, jak również innych drzew i krzewów liściastych będących rozsadnikami szkodników rosnących w sadach oraz poza sadami na obszarze, jaki dla poszczególnych szkodników określi uchwała prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa),
 - b) na parkanach i ścianach budynków znajdujących się w sąsiedztwie sadów,
- 8) zakładanie opasek chwytnych i lepowych na pniach drzew owocowych,
- 9) tępienie gryzoni uszkadzających drzewa i krzewy owocowe,
- 10) bielenie drzew i krzewów owocowych,
- 11) stosowanie odpowiednich metod walki biologicznej z chorobami i szkodnikami drzew i krzewów owocowych,
- 12) opryskiwanie i opylanie środkami grzybobójczymi i owadobójczymi drzew i krzewów owocowych oraz innych drzew i krzewów liściastych będących rozsadnikami chorób i szkodników rosnących w sadach lub poza sadami na obszarze, jaki dla poszczególnych chorób i szkodników określi uchwała prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa),
- 13) stosowanie dezynfekcji i dezynsekcji gleby pod drzewami i krzewami owocowymi,
- 14) inne środki przewidziane w ustawie z dnia 19 listopada 1956 r. o ochronie roślin uprawnych przed chorobami, szkodnikami i chwastami (Dz. U. Nr 55, poz. 253), które prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) uznają za celowe.

§ 3. W celu dokonywania badań na obecność szkodników drzew i krzewów owocowych oraz kontroli wykonywania obowiązków wymienionych w uchwałach prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województwa) organy służby kwarantanny i ochrony roślin mają prawo:

- 1) wstępu na grunty, na których rosną drzewa i krzewy owocowe oraz inne drzewa i krzewy liściaste będące rozsadnikami chorób i szkodników,
- 2) żądania informacji od osób użytkujących grunty.

§ 4. Zwalczanie bawełnicy korówki (*Eriosoma lanigerum* Hausm.) regulują odrębne przepisy.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa: w z. *St. Gućwa*

78

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

z dnia 28 lutego 1957 r.

w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony roślin.

Na podstawie art. 15 ustawy z dnia 7 kwietnia 1949 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 25, poz. 180) zarządza się, co następuje:

§ 1. Niżej wymienione gatunki dziko rosnących roślin uznaje się za chronione na całym obszarze Państwa:

drzewa:

- 1) cis (*Taxus baccata*),
- 2) limba (*Pinus cembra*),
- 3) brzoza ojcowska (*Betula oycoviensis*),
- 4) brząk (*Sorbus torminalis*),
- 5) jarząb szwedzki (*Sorbus intermedia*),

krzewy i krzewinki:

- 6) kosodrzewina (*Pinus montana*), wyłącznie na stanowiskach naturalnych,
- 7) wiśnia karłowata (*Cerasus fruticosa*),
- 8) wawrzynek wilczczyko i wawrzynek główkowy (*Daphne mezereum* i *Daphne cneorum*),

- 9) kłokoczka południowa (*Staphylea pinnata*),
- 10) bluszcz (*Hedera helix*) — okazy kwitnące,
- 11) różanecznik żółty (*Rhododendron flavum*),
- 12) chamedafne północna (*Chamaedaphne calyculata*),
- 13) wiciokrzew pomorski (*Lonicera periclymenum*),

rośliny zielne:

- 14) paproć — długosz królewski (*Osmunda regalis*),
- 15) paproć — pióropusznik strusi (*Matteucia struthiopteris*),
- 16) paproć — jęczyznik zwyczajny (*Phyllitis scolopendrium*),
- 17) widłaki (*Lycopodium*) — wszystkie gatunki, z tym że wolno jest ścinać kłosa zarodnikowe, lecz nie wolno ich zrywać,
- 18) pełnik europejski (*Trollius europaeus*),
- 19) orlik pospolity (*Aquilegia vulgaris*),
- 20) tojad (*Aconitum*) — wszystkie gatunki,
- 21) sasanki (*Pulsatilla*) — wszystkie gatunki,
- 22) zawilec narcyzowy i zawilec wielkokwiatowy (*Anemone narcissiflora* i *Anemone silvestris*),
- 23) miłek wiosenny (*Adonis vernalis*),

- 24) roszarki: okrągłolistna, długolistna i pośrednia (*Drosera rotundifolia*, *D. longifolia* i *D. intermedia*),
- 25) kotewka — orzech wodny (*Trapa natans*),
- 26) dyptam jesionolistny (*Dictamnus albus*),
- 27) mikołajek nadmorski (*Eryngium maritimum*),
- 28) goryczki (*Gentiana*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem goryczki trojeściowej (*Gentiana asclepiadea*),
- 29) szarotka alpejska (*Leontopodium alpinum*),
- 30) arnika górską (*Arnica montana*),
- 31) dziewięsił bezłodygowy i dziewięsił popłocholistny (*Carlina acaulis* i *Carlina onopordifolia*),
- 32) pajęcznica liliowata (*Anthericum liliago*),
- 33) lilia złotogłów (*Lilium martagon*),
- 34) szachownica kostkowata (*Fritillaria meleagris*),
- 35) śnieżyca wiosenna (*Leucojum vernum*) i śnieżyca przebiśnieg (*Galanthus nivalis*),
- 36) szafran spiski (*Crocus scpeusiensis*),
- 37) kosańce (Irys) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem kosańca żółtego (*Iris pseudoacorus*),
- 38) ostnica (*Stipa pennata* i *Stipa capillata*),
- 39) storczykowate (Orchidaceae), z wyjątkiem pospolitych, czerwono kwitnących gatunków, jak storczyk szerokolistny (*Orchis latifolia*) i storczyk krwisty (*Orchis incarnata*).

§ 2. Zabrania się niszczenia, zrywania, ścinania lub usuwania ze stanowisk (wykopywania) roślin chronionych wymienionych w § 1 oraz zbywania, nabywania, przenoszenia i wywożenia ich za granicę w stanie świeżym lub suszonym.

§ 3. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej (wojewódzki konserwator przyrody) może po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego komitetu ochrony przyrody lub Zakładu (Instytutu) Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk udzielać zezwoleń na zbieranie i przenoszenie lub przesyłanie roślin chronionych dla celów naukowych, dydaktycznych i hodowlanych.

§ 4. Zakazy wymienione w § 2 nie mają zastosowania do roślin gatunków chronionych, hodowanych w plantacjach i ogrodach, z tym że przenoszenie, przesyłanie i sprzedawanie hodowanych roślin gatunków chronionych może odbywać się wyłącznie na podstawie zezwoleń udzielanych przez pre-

zydium wojewódzkiej rady narodowej (wojewódzkiego konserwatora przyrody).

§ 5. Niżej wymienione gatunki roślin leczniczych i przemysłowych dziko rosnących uznaje się za podlegające ochronie częściowej na całym obszarze Państwa:

- 1) porosty: płucnica islandzka (*Cetraria islandica*), granicznik płucnik (*Lobaria pulmonaria*) oraz wszystkie gatunki rodzaju brodaczka (*Usnea*); zbiór porostów nadrzewnych jest dopuszczalny tylko z drzew ściętych w normalnym trybie gospodarki leśnej,
- 2) paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare*),
- 3) grzybień biały (*Nymphaea alba*),
- 4) porzeczka czarna (*Ribes nigrum*),
- 5) pierwiosnka lekarska i pierwiosnka wyniosła (*Primula officinalis* i *Primula elatior*),
- 6) mącznica lekarska (*Arctostaphylos uva-ursi*),
- 7) pokrzyk wilcza jagoda (*Atropa belladonna*),
- 8) marzanka wonna (*Asperula odorata*),
- 9) centuria pospolita (*Centaurium umbellatum*),
- 10) goryczka trojeściowa (*Gentiana asclepiadea*),
- 11) ciemeżyce: zielona, biała i czarna (*Veratrum Lobelianum*, *V. album* i *V. nigrum*),
- 12) zimowit jesienny (*Colchicum autumnale*),
- 13) konwalia majowa (*Convallaria maialis*),
- 14) turzyca piaszkowa (*Carex arenaria*),
- 15) turówka wonna (*Hierochloë odorata*).

§ 6. Całe rośliny gatunków wymienionych w § 5 lub ich części mogą być pozyskiwane ze stanu dzikiego na określonych obszarach w ilościach uzgodnionych przez instytucje zainteresowane zbiorem roślin z Naczelnym Konserwatorem Przyrody. Pozyskiwanie ze stanu dzikiego tych roślin lub ich części mogą dokonywać jedynie osoby upoważnione do tego przez instytucje zainteresowane zbiorem roślin; wydanie upoważnienia wymaga uprzedniej zgody prezydium wojewódzkiej rady narodowej (wojewódzkiego konserwatora przyrody).

§ 7. Traci moc rozporządzenie Ministra Oświaty z dnia 29 sierpnia 1946 r. w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony roślin (Dz. U. Nr 70, poz. 384).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego: *J. Dąb-Kociol*

79

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 7 marca 1957 r.

w sprawie przekazania prezydiom wojewódzkich rad narodowych uprawnień do przyznawania rent rodzinnych osobom pozostałym po uczestnikach ruchu podziemnego i partyzanckiego, poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego.

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 15 listopada 1956 r. o podwyższeniu i przywróceniu niektórych zaopatrzeń dla osób pozostałych po uczestnikach ruchu podziemnego i partyzanckiego, poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego (Dz. U. Nr 56, poz. 255), zarządza się, co następuje:

§ 1. Uprawnienia Ministra Pracy i Opieki Społecznej do przyznawania w uzasadnionych przypadkach renty rodzinnej osobom pozostałym po uczestnikach ruchu podziemnego i partyzanckiego, poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego, które nie zgłosiły wniosków o przyzna-

nie zasiłków w terminie przewidzianym w poprzednio obowiązujących przepisach, przekazuje się prezydiom wojewódzkich rad narodowych oraz rad narodowych miast wyłączonych z województw, jeżeli osoby te spełniają warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *St. Zawadzki*